

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

09.04.2012 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите на 18 февруари 2012 г.

[Вестник Класа](#)

✓ Под 7% от нашите учени са пряко заети в производството

http://www.klassa.bg/news/Read/article/200703_%D0%9F%D0%BE%D0%B4+7%25+%D0%BE%D1%82+%D0%BD%D0%B0%D1%88%D0%B8%D1%82%D0%B5+%D1%83%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%B8+%D1%81%D0%B0+%D0%BF%D1%80%D1%8F%D0%BA%D0%BE+%D0%B7%D0%B0%D0%B5%D1%82%D0%B8+%D0%B2+%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B8%D0%B7%D0%B2%D0%BE%D0%B4%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%82%D0%BE

Едва 6,7 на сто от учените в България са заети в производствения сектор при средна стойност за ЕС от близо 50% и САЩ - над 80 %, сочат данни на Европейската комисия, цитирани от БТА. Според тях у нас за научни изследвания се влагат едва 0,4 % от brutния вътрешен продукт и това представлява от едно от най-ниските нива в Европа, отичат експерти от Фондация "Евро-перспективи". Тези данни са напълно логични. На първо място те се обуславят от структурата на българската икономика. Значителна част от нея са малки и средни предприятия, които нямат пари за научни изследвания и иновации. Големите предприятия у нас са собственост на чужди компании, които ги използват само за производствена, но не и за изследователска база. Освен това държавата няма ясно изразена политика в тази област. Съществува само един Национален съвет за иновации, който не е заседавал от години, коментира за „Класа“ Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал в България.

С цел да се потърсят повече възможности в тази насока днес се очаква да бъде обявена инициативата "Иновативна платформа". Създаването ѝ е резултат на проекта "Сътрудничество в Югоизточна Европа за финансиране и иновации". Платформата е резултат на тригодишен проект, в който участват организации от България, Австрия, Гърция, Италия, Македония, Румъния, Сърбия, Словения, Унгария и Хърватия. Декларираните от български компании иновации обикновено са от секторен или национален характер и не представляват новост за международния пазар, отчитат експертите, участвали в проекта. Резултатите от патентни и лицензионни дейности в България илюстрират отсъствието по същество на иновационни процеси и продукти от международно значение. През последните десет години са издавани средно по 103 документа за защита на интелектуалната собственост от Българския патентен офис. Техният анализ показва, че по-голяма част на апликациите принадлежат на частни лица, а не на изследователски центрове или малки и средни предприятия. Междувременно само 63 лицензионни договора, предоставящи права за иновации, са били подписани на незначителна пазарна стойност, пише в доклада на фондацията.

Само малък брой от предприятията осъзнават значимостта на иновациите като фактор за преодоляване на негативните ефекти от настоящата финансова криза, а онези, които се съсредоточават в създаване и съхранение на нови знания, са още по-незначителен брой, отчитат експертите. Според тях твърде малко са младите хора, изкушени от научна кариера, което, в съчетание с динамичните процеси на отлив на учени, води до сериозно застаряване на научния състав. При справка с регистъра на академичния състав на висшите училища, поддържан от Министерството на образованието и науката, би могло да се види, че през 2008 г. няма нито един професор под 35 години и едва 12 са между 35 и 44 години. Над 600 професори (от общо 1290) са над 65 години. На повече от 65 години са и 55 асистенти.

По данни на Висшата атестационна комисия във възрастовата група между 35 и 44 години има 134 старши научни сътрудници (от общо 2700), а най-голям е броят на научните сътрудници между 45 и 54 години (990 от общо 3138). Общо съотношението между учените до 35 години (определяни като "млади учени" за нуждите преди всичко на програмното финансиране) спрямо учените от останалите възрастови групи е около едно към

десет. Тези изводи се подкрепят и от данните за броя на завършващите висше образование, особено в сферата на природните, математическите, инженерните и компютърните науки, броя на докторантите и особено за броя на успешно защитилите в срок дисертационен труд, отчита анализът.

Българските учени изостават по показател публикации, най-вече защото израстването в кариерата у нас не е свързано непременно с много научни публикации. Публикациите на наши учени не винаги са на достатъчно високо ниво и с оригиналност. Пречка са и високите разходи за публикация в международно признатите списания.

Засилването на връзките между науката и бизнеса е основен акцент в научноизследователските политики на държавите - членки на ЕС. Неслучайно при формулирането на целта на ЕС за отделянето на 3 % от БВП за научно-развойна дейност е подчертано, че две трети от средствата следва да идват от страна на частния сектор. Иновативната активност на предприятията в ЕС като цяло е по-ниска спрямо показателите на водещите в това отношение страни. Причина за това са и особеностите на европейската предприемаческа култура, в която готовността за поемане на риск (каквото в голяма степен се съдържа при научните изследвания) е значително по-ниска спрямо англосаксонската културна традиция. В България проблемът за слабите връзки между науката и бизнеса се поставя с още по-голяма острота, отчитат експертите.

[Вестник Капитал daily](#)

✓ Има ли резервен план

Независимите икономисти от Macro Watch са притеснени от лошите данни и призовават кабинета да мисли стратегия при по-нисък растеж и отсега да свива разходи

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2012/04/08/1804088_ima_li_rezerven_plan/

Липсва яснота за това каква ще е политиката на правителството при евентуален по-нисък ръст на икономиката от очакваното. Бюджет 2012 г. залага на растеж от над 1.5%, а същевременно външните рискове пред икономиката се запазват, като не е изключена и вероятността от рецесия. Ето защо правителството трябва спешно да изготви и публикува план за действие по отношение на бюджета при негативен икономически сценарий.

Около тази позиция се обединиха в неделя икономистите от инициативата Macro Watch, организирана от институт "Отворено общество". В дискусиата на тема "Състояние на икономиката 2012" участваха Георги Ангелов (институт "Отворено общество"), Георги Ганев (Център за либерални стратегии), Лъчезар Богданов (Industry Watch), Димитър Чобанов (УНСС) и Десислава Николова (Институт за пазарна икономика).

Анализаторите са единодушни, че започналата рецесия в еврозоната вече дава отражение и върху българската икономика. Потвърждение за това са и публикуваните от НСИ в петък [предварителни данни за свиване в промишлеността и търговията към края на февруари](#). Националната статистика вече отчете и над 10% годишен спад на износа през януари 2012 г. "Рисковете от ново обостряне на дълговата криза в еврозоната и по-нататъшен ръст на цените на петрола остават високи, а тяхното материализиране може допълнително да забави растежа ни", подчертават икономистите.

От Macro Watch посочват, че финансовото министерство трябва да подsigури достатъчно отрано необходимите около 3 милиарда лева, които трябва да се платят в следващите 8-9 месеца – за предстоящото през януари 2013 г. падежиране по външния дълг (общо почти 1.8 млрд. лв.), както и за покриването на планирания дефицит в размер на близо 1.1 млрд. лв.

Дефицитът расте

Само за първите два месеца на годината натрупаният до момента дефицит от 565 млн. лв. вече надхвърля половината от заложеното, подчертава Десислава Николова. По думите ѝ причината е основно в сезонността на бюджетните плащания, но въпреки това не е изключена и вероятността планираният дефицит да бъде надхвърлен.

Прогнозата на Димитър Чобанов, преподавател в УНСС, е за нарастване на дефицита от сегашните 1.09 млрд. лв. до минимум 1.59 млрд. лв., или 2.02% от очаквания БВП. Това на практика би означавало надвишаване на заложения по силата на фискалния пакт праг от 2%. Ето защо той препоръчва още отсега кабинетът да започне да взема мерки за съкращаване или оптимизиране на разходите в бюджета за 2012 г. "Ясно е, че това плащане по дълга предстои, до неговото изпълнение остават все по-малко и малко месеци, така че то също трябва да бъде взето предвид, но разходите трябва да се съкратят", допълва той. По думите му свиването трябва да започне от текущите разходи и ако евентуално няма такава възможност, да се пристъпи и към капиталовите. "Най-лесното винаги за правителството е да съкращава капиталовите разходи, може би обаче в дългосрочен план това е нещото, което най-много вреди на растежа", посочва икономистът.

От своя страна Лъчезар Богданов от Industry Watch смята, че е необходим вътрешен политически консенсус за изготвяне на балансиран бюджет в бъдеще. "Изобщо нямаме доказателства за последните 20 години, че България като платец може да си позволи дефицити в ситуация, в която няма натрупан резерв, и в ситуация, в която не приватизира", подчертава той. Според него именно набирането на средства от приватизация или генерирането на излишъци са начините, по които страната трябва да изплаща задълженията си, а не като генерира нов дълг.

Приватизационни проблеми

Сред проблемите обаче са непоследователните действия на правителството по отношение на продажбата на държавните компании. "Виждате какво прави правителството, следите какво – с едната ръка казва: "Ние ще приватизираме и ще привличаме инвеститори", а същия ден или на следващия ден четем по задните страници на вестниците: "Правителството взе решение да остави еди-кое си дружество в забранителния списък", коментира Богданов.

Рисковете пред бюджета

Същевременно анализаторите обръщат внимание, че подобни големи еднократни плащания по дълга като предстоящото през януари 2013 г. излагат на риск стабилността на икономиката. Ето защо би било добре в бъдеще подобни струпвания на плащания да се избягват, смятат от Macro Watch. "Дългът на държавните компании също е риск, който не бива да се пренебрегва", посочва Георги Ангелов от "Отворено общество". По думите му е необходимо създаването на публичен регистър с информация за задълженията на държавните дружества. Той цитира данни, според които към края на януари държавният дълг възлиза на 11.68 млрд. лв., от които вътрешният дълг е в размер на 4.92 млрд. лева.

Сред рисковете пред бюджета от Macro Watch посочват и предстоящия през 2013 г. парламентарен вот. "Предизборните декларации и обещания вече започнаха", коментира Десислава Николова, главен икономист в Института за пазарна икономика. Пример за това е заявката на финансовия министър Симеон Дянков, който в интервю за "24 часа" в края на март обяви, че правителството търси средства, с които да увеличи пенсиите с повече от 4% през 2013 г. Анализаторите обаче изтъкват, че от съществено значение е управляващите да не се поддават на предизборния натиск за увеличаване на харченето, а да вземат мерки за съкращаване на разходите още в бюджет 2012 г.

✓ България ще приключи 2012 г. с 0,5 на сто растеж и 2% дефицит

http://www.klassa.bg/news/Read/article/200749_%D0%91%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F+%D1%89%D0%B5+%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D1%8E%D1%87%D0%B8+2012+%D0%B3.++%D1%81+0%2C5+%D0%BD%D0%B0+%D1%81%D1%82%D0%BE+%D1%80%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%B6+%D0%B8+2%25+%D0%B4%D0%B5%D1%84%D0%B8%D1%86%D0%B8%D1%82

България ще приключи тази година с 0,5 до 1% растеж и дефицит от 2,02% от БВП. Около това мнение се обединиха вчера икономистите от групата „Макро уоч“. Външните рискове пред българската икономика се запазват и през 2012 година, но не бива да се пренебрегват и вътрешните, допълниха те. Припомняме, че в бюджета за тази година бе заложен икономически ръст от 2,9 на сто и недостиг в хазната от 1,35 на сто, като растежът бе ревизиран на 1,4% от БВП в последния вариант на Програмата за национални реформи 2012-2015.

Според Десислава Николова, главен икономист в Института за пазарна икономика, основен риск пред страната ще бъде спадът на износа тази година. Започналата рецесия в ЕС се отразява на българския износ и индустрията, като в последните 4 месеца производството намалява, допълни тя. Според икономистите не е ясно какво ще се прави при евентуален растеж от под един процент, тъй като бюджетът е разчетен за по-голям растеж. Те поискаха да се публикува план за действия при растеж от под един процент.

Според тях половината от планирания дефицит за годината вече е изпълнен през първите два месеца, но това се дължи на сезонността на плащанията. Според официалните данни на Министерство на финансите към края на февруари дупката в хазната е 565 млн. при заложен за цялата година 1,09 млрд. лв. Възможно е надхвърлянето на планирания дефицит за тази година, предупредиха още експертите. Димитър Чобанов коментира, че в Националната програма за реформи прогнозата за БВП е ревизирана с 3 млрд. лв. и той ще бъде малко над 78,5 млрд. Годината ще приключи с 2,02 на сто недостиг в хазната, или 1,59 млрд. лв., допълни експертът. По думите му в бюджета за 2012 г. са заложен твърде високи приходи (3,8 млрд. лв.) и разходи (4,5 млрд. лв.), свързани със средствата от ЕС, които обаче няма да успеем да покрием. Така в края на декември ще възникне допълнителен дефицит от 405 млн. лв.

Георги Ганев, програмен директор на Център за либерални стратегии, обърна внимание на опасността от дефлацията, като уточни, че при ръст на цените в определени сектори в други се трупа дефлация, вследствие на която номиналният доход към БВП не може да расте. Според представените от Ганев данни през 2008 г. България е била нетен кредитор, а за последното тримесечие на 2011 г. е отчетен номинален спад на БВП. Сред очакванията на икономистите са през следващите месеци от страната да има изтичане на капитали, докато преките и чуждестранни инвестиции ще останат на ниски нива.

Цените на петрола също крият опасност

Друга основна заплаха пред родната икономика са и високите средномесечни цени на петрола, като ситуацията продължава да е несигурна, най-вече заради Иран. Това, от една страна, има директен ефект върху доходите на домакинствата, но и индиректен ефект за икономиката, поради опасността от изпадането ѝ в рецесия, коментира Георги Ангелов, икономист от „Отворено общество“.

Експертите обясниха, че риск за бюджета ще бъдат и предизборните харчове и изпълнението на обещания, особено ако започнат още от тази година. Ангелов уточни, че идеята, че кризата е свършила и всичко в Европа вече е наред, просто не е вярна. Икономистите смятат, че има голяма вероятност догодина правителството по примера на предходното да повиши пенсиите с 3-4 на сто и да вдигне минималната заплата, за което на практика няма пари.

Негативно влияние върху България може да има и ситуацията в Гърция, където предстоят парламентарни избори. Ако правителството не е достатъчно стабилно, между май и юли може да има повторение на кризата в южната ни съседка, което да се отрази негативно и у нас. Атина е в списъка на най-големите вносители на стоки от България заедно с Германия, Белгия, Румъния, Италия и Белгия. Всички тези страни регистрират спад на БВП, посочиха икономистите от „Макро уоч“.

Припомняме, че според Петър Чобанов от Института за нов икономически напредък рецесията също е възможен сценарий за развитие на българската икономика тази година, тъй като единственият двигател на растеж – износът, е поставен под въпрос. Той прогнозира спад от 3 на сто, а финансистът Кольо Парамов очаква през октомври и ноември рецесия от над 5 на сто. Последната прогноза на Българската народна банка (БНБ) сочи 0,7% растеж – двойно по-малко от ревизираната оценка на Министерството на финансите и Европейската комисия за 1,4 на сто ръст у нас през тази година.

✓ Държавните фирми са натрупали дългове за 7,2 млрд. лв.

http://www.klassa.bg/news/Read/article/200737_%D0%94%D1%8A%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5+%D1%84%D0%B8%D1%80%D0%BC%D0%B8+%D1%81%D0%B0+%D0%BD%D0%B0%D1%82%D1%80%D1%83%D0%BF%D0%B0%D0%BB%D0%B8+%D0%B4%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D0%B5+%D0%B7%D0%B0+7%2C2+%D0%BC%D0%BB%D1%80%D0%B4.++%D0%BB%D0%B2.+

Държавните фирми са натрупали 7,2 млрд. лв. дългове, които застрашават сигурността на българската икономика. Това изчисли икономистът от институт „Отворено общество“ Георги Ангелов на дискусия „Състояние на икономиката 2012“. По думите му задълженията на държавните фирми са сериозна пречка пред икономиката на страната, тъй като голяма част от тях са монополи на българския пазар и ако изпаднат в неплатежоспособност, държавата се ангажира да им изплати дълговете. В момента обаче правителството няма свободни средства, с които да оперира при възникването на подобна ситуация, обясни икономистът.

Първенец по дългове е Националната електрическа компания (НЕК) с общо 2,17 млрд. лв., следват БДЖ и АЕЦ „Козлодуй“, чиито задължения възлизат на 767 и 750 млн. лв. съответно. Така само тези три дружества с държавно участие се оказва, че имат задължения за над 3,68 млрд. лв. С над половин милиард лева дългове са още ТЕЦ „Мини Марица-изток 2“ - общо дължи 648 млн. лв., и „Топлофикация-София“ - с 548 млн. лв. С над 100 млн. лв. дългове са: летище София (150 млн. лв.), „Булгартрансгаз“ (107 млн. лв.), Столична компания за градски транспорт (164 млн. лв.), Пристанищна инфраструктура (175 млн. лв.), „Мини Марица-изток“ (209 млн. лв.), Железопътна инфраструктура (213 млн. лв.) и „Булгаргаз“ (341 млн. лв.).

Според Ангелов сериозни задължения имат и някои финансови институции като Общинска банка и Българска банка за развитие. Структурата на вземанията на банките обаче е малко по-различна и задълженията на тези 2 институции – 2,15 млрд. лв., реално се отчитат като привлечени средства, допълни икономистът. По думите му е необходим публичен регистър за следенето на тези дългове. Той посочи, че по данни от края на януари общият държавен дълг е 11,68 млрд. лв., от които 4,92 млрд. лв. е вътрешният.

Икономистите предупредиха, че в следващите 8-9 месеца страната трябва да изплати общо 3 млрд. лв. по дългови плащания за облигации и дефицит. Според Лъчезар Богданов, управляващ съдружник в Industry Watch, кабинетът трябва да премине към балансиран бюджет. Ако това се беше случило преди една година, сега нямаше да се чудим откъде да намерим 1,6 млрд. лв., за да се плати предстоящият падеж по облигациите през януари 2013 г. Страната ни има нисък приход от приватизация, резервите ни са намалели и не е ясно кой ще ни даде пари, категоричен бе той.

Димитър Чобанов, икономист и преподавател в УНСС, пък заяви, че правителството няма как да набере средства от местния пазар. Преди дни финансовото министерство пусна ДЦК за 50 млн. лв., но бяха закупени само за 42 млн. лв., тъй като инвеститорите искат висока доходност, която не може да им бъде дадена. Чобанов обясни, че искането на финансова помощ от МВФ е реалистичен вариант въпреки негативните ефекти, които може да доведе подобно финансиране.

Георги Ангелов засегна и темата за изваждането на парите от "Сребърният фонд". Намаляването на фискалния резерв от 12 млрд. лв. през 2008 г. до 4,5 млрд. лв. за 2012 г. е сред основните икономически проблеми на България. Той изрази притеснение, че ако пари за бъдещи плащания на пенсии бъдат отделени, то от 4,5 млрд. лв. във фискалния резерв ще остане около 2,5 млрд. лв. Тези пари обаче няма да могат да бъдат ползвани заради ангажименти към Европейския съюз. Така на практика България ще остане без никакви резерви, категоричен бе икономистът и уточни, че подобни действия ще позиционират страната ни на дъното в Европейския съюз по размер на резервите.

[Вестник Сега](#)

✓ Социалното министерство спира част от инвалидните пенсии

Хората с увреждания остават без пари от общественото осигуряване, ако могат да работят

<http://www.segabg.com/article.php?id=596470>

Държавата няма да плаща пенсии на хората с увреждания, ако те могат въпреки проблема си да продължат да работят по професията си при същите или при облекчени условия и режим на труд. Това е идеята, която поддържа социалният министър Тотю Младенов за ограничаване на разходите за инвалидни пенсии, става ясно от изготвената за целта стратегия след сондирането на мненията на различни институции и социалните партньори. В момента около 260 000 души получават инвалидна пенсия, а са в трудоспособна възраст. Всички, които вземат инвалидна пенсия за стаж и възраст, са 430 600.

Правото да решава кой да получи пенсия и каква - частична или цяла, се дава на НОИ. Оттам ще се произнасят на базата на ТЕЛК-овото решение, професионалната характеристика от работодателя и документите от службата по трудова медицина. Точно трудовите медици ще преценяват дали увреждането пречи на човека да продължи да изпълнява професията си, какво може да работи изобщо и при какви условия.

Ако човекът може да запази позицията си, като се труди например на намален работен ден, ще получава частична пенсия, само за компенсиране на загубения доход. Аргументът е, че общественото осигуряване не бива да поема функциите на подпомагането, а да изплаща само суми, заместващи или допълващи загубения доход, каквато е функцията на пенсията. Като съобразява отпускането на пенсия с възможността човек да продължи или не да работи, държавата на практика прехвърля на бизнеса социални функции. Работодателите ще трябва или да се съобразяват със състоянието на работника вместо със своите нужди, или да намерят начин да се освободят от него, което пък ще го остави без доходи, тъй като едва ли ще успее да си намери друга работа. В същото време бизнесът плаща по-голямата част от осигуровката за общо заболяване и майчинство, покриваща риска инвалидизация, а за опасни условия на труд е изцяло за негова сметка. Не става ясно какво ще се случи с хората, които заради увреждането си вече са изпаднали от пазара на труда и не могат да си намерят работа, което в кризата е трудно дори за здравите.

Документът предвижда още рехабилитацията да стане задължителна, а НОИ да взема решение за отпускане на пенсия едва след провеждането на такава. "Рехабилитацията ще покаже на обществеността, че промените в експертната се правят не толкова заради фикса, а за да се помогне на трайно неработоспособните да се реинтегрират на пазара на труда и в обществото", пише в стратегията.

Медицинската експертиза за всички категории лица остава към здравното министерство, но комисиите ще определят само вид и степен на увреждане, без да се ангажират с оценка на намалената работоспособност, както и подходящите за труд условия. Сега в експертните решения на хората в трудоспособна възраст се определя процент намалена работоспособност, а всички с над 50 на сто имат право на пенсия. Размерът ѝ зависи от годините стаж и определения процент.

Стратегията вече е приета по принцип от работната група, а до 23 април трябва да са готови и законодателните промени, както и разчетите по новата политика. Предвижда се координатор на промените да бъде Агенцията за хора с увреждания. "Принципите са правилни, но първо трябва да се променят много други неща. Аз няма да допусна да се спира пенсия на човек, който може да си работи по професията, но не му е осигурена достъпна среда. Но ако му е предложена подходяща работа, а той е отказал, сори", обясни какви ще са насоките на промените шефът на агенцията Минчо Коралски.

ГЕРБ реши да вкарва ред в лекарската експертиза, след като покрай кризата бюджетът на НОИ стигна до 2 млрд. лв. дефицит. Законът сега позволява повечето хора с увреждане да получават по 2 и повече пенсии, освен редица други добавки и привилегии. Така 460 000 души се разписват срещу близо 900 000 инвалидни пенсии. Първото решение беше от 2012 г. социалните пенсии за старост и инвалидност да излязат от НОИ и да се поемат от социалното подпомагане, което е около 250 млн. лв. Социалното министерство обаче не успя да изгради необходимата система и мярката беше отложена за 1 януари догодина.

В същото време лекарите от ТЕЛК постоянно са обвинявани в корупция, макар че работят само по изготвени документи от свои колеги в болниците. До края на 2011 г. в лекарските комисии имаше и представители на НОИ. От началото на т.г. вече осигурителният институт има свои комисии, които преглеждат и обжалват съмнителните решения. В началото на месеца от там се похвалиха, че заради затегнатия контрол за първите два месеца са обжалвани три пъти повече решения, отколкото през същия период на м.г. - 716 срещу 260. Не стана ясно обаче защо, вместо да се изтеглят представителите на НОИ от ТЕЛК, не им се дадоха повече контролни права, а се наложи данъкоплатците да издържат още една структура.

[Вестник Монитор](#)

✓ ДЕЛЯН Добрев, министър на икономиката, енергетиката и туризма: БСП заровила 1,6 млрд. лв. в „Белене“

<http://www.monitor.bg/article?id=333770>

- Г-н Добрев, вече знаем какви мерки за поевтиняването на горивата ви предложиха от „Лукойл“. Кой от тях ще дадат най-бързо ефект?

- Предложението съдържаше четири мерки. Едната беше временно спиране на смесването на дизел с биодизел. Втората - намаляване на броя на дните на задължителните запаси от нефт, които сега са 60 дни. Третата мярка беше налагане на временен мораториум върху цените на горивата и четвъртата – търсене на начини за промяна на акцизните ставки. Първите три мерки вече са предприемани, ние знаем какъв е техният ефект и смятаме, че не могат да се очакват чудеса дори ако бъдат приложени наведнъж. Освен това те са много временни решения – от един до няколко месеца, и после проблемът пак се появява.

В момента анализираме предложенията. Но тук трябва да кажем, че високите цени на горивата са проблем не само в България, но и в целия свят. ЕС също е притеснен.

- България не може сама да намали акциза върху горивата, но води ли се в ЕС сериозен дебат по темата?

- У нас се прилага минималното ниво на акцизните ставки на горивата в ЕС. За дизела дори сме под минималното, защото имаме дерогация (отлагане) до края на 2012 г. На ниво ЕС се обсъждат най-различни идеи, като ние участваме активно във всички разговори. Проблемът би бил особено остър при един военен конфликт в Иран и шоково поскъпване на цената на петрола на международните пазари. На този етап цената е в едни относително стабилни граници – около 126 долара, но не се очаква понижаване на цената. Дори да няма война в Иран, тенденцията е за леко покачване на цената на петрола.

- Насрочена ли е следващата среща с „Лукойл“?

- Не е насрочена. Както казах, такава следваща среща би се състояла, ако имаме конкретно решение на всички тези проблеми, за които споменах. Трябва да имаме дългосрочно решение на въпроса, краткосрочните решения не мисля, че са удачни.

- Какви са новините след работната среща на НЕК за АЕЦ „Белене“?

- НЕК са представили на руската страна какво според нас ние им дължим. Руската страна е казала, че ѝ е необходима около една седмица, за да направи своите разчети. Предстои втора среща след около една седмица, за да се сравнят цифрите.

- Каква сума е посочена от страна на НЕК?

- Нашите цифри са в предварително обявените граници.

- 140 млн. евро?

- Това е за довършването на реактора. Сега ние говорим за изработеното, което не е платено към момента.

- За първи реактор ли говорим през цялото време?

- Като цяло за свършената работа по проекта „Белене“. Става въпрос за изработеното по единия реактор и подготвителните работи – материали плюс заготовки, за втория реактор.

- Тоест поръчали сме и втория реактор?

- Всичко е поръчано още със споразумение №5 от 2008 г.

- И колко става общата сума?

- Общата сума само на споразумение 5 от 2008 г. е над 1,3 млрд. лева и добре че сме само в началото на изпълнението.

- В сряда внасяте в МС решението за старта на 7-и блок в АЕЦ „Козлодуй“. Какво ще се случи, след като то бъде прието?

- Започваме процеса на избор на площадка, ОВОС, създаване на проектна компания, геоложки и други изследвания, които са необходими в подготвителната фаза по лицензирането на площадката. За разлика от проекта „Белене“ тук

- всички дейности имат своята логическа последователност. Не може пет години да не подписваш ЕРС контракт (за проектиране и строителство) и да не създаваш проектна компания.
- Всъщност проектната компания може би е първото нещо, което трябва да направиш, за да се знае, че тя сама носи отговорността. А не, както е сега с „Белене“ - отговорността се носи от НЕК, която у нас е обществен доставчик. Ако за „Белене“ имаше проектна компания и тя беше подписала споразумението за изграждане на втората атомна, тогава НЕК нямаше да задлъжняе със стотици милиони и нямаше да изпадне в невъзможност да изплаща задълженията по проекта.
- **Каква ще е собствеността в проектната компания?**
 - Това е въпрос, който допълнително ще се уточни, но акционерите в проектната компания трябва да бъдат стратегически инвеститори. Такива, каквито ние търсихме за „Белене“, но не можахме да намерим .
 - **НЕК или БЕХ ще бъдат ли акционери в тази проектна компания?**
 - По-скоро не. Тя може да е в БЕХ, но не пречи да е и извън енергийния холдинг.
 - **Това означава, че поне първоначално тя ще е държавна?**
 - Нека не навлизаме в повече подробности. Тя със сигурност ще бъде на държавата и ще се търси привличането на стратегически инвеститори.
 - **Една от основните критики на опозицията сега е, че започват 7-и блок на АЕЦ „Козлодуй“, без да е доказано, че проектът е икономически ефективен.**
 - Но не подписваме договор за строителство, с който да вменяваме на НЕК да плати 20 млрд. лв., нали? Това, което правим, е, че казваме, че имаме идея, стартираме процеса по изграждането на 7-и блок. За да се изпълни това строителство обаче, държавата няма да поема ангажименти като предоставяне на средства от бюджета или от някоя държавна компания. Проектната компания ще търси инвеститори.
 - **Експертите казват, че животът на реактора започва да тече от излизането му от завода. Това означава ли, че ако 7-и блок бъде пуснат в действие след 10 г., на него ще му останат само 40 г. живот?**
 - Съвсем песимистичен вариант за 7-и блок за достигането на степента на сегашната готовност на проекта „Белене“ е 5 г. Надяваме се тези срокове да са по-кратки и в рамките на 3-4 г. да имаме степента на готовност на „Белене“.
 - **Тоест самото строителство да започне през 2016 г.?**
 - Това означава през 2016 г. да започне да се налива първи бетон. Така че когато се сравнява 7-и блок с АЕЦ „Белене“, трябва да се сравнява кога втората атомна щеше да влезе в експлоатация. В крайна сметка изоставането ще е 3-4 г., до 5 г. максимум. Този период не е период, в който един реактор да остарее чак толкова. Знаете, че чешкият реактор за „Белене“ от стария проект е правен през 1987-1988 г. Повече от 20 г. по-късно този реактор работи в калининската АЕЦ. И логичният въпрос тук е защо не довършихме започнатото, а разрушихме всичко. Румен Овчаров казва, че са изхарчени 3 млрд. лв. по проекта „Белене“ от самото му начало през 1981 г. Въпросът е за какво са изхарчени. При разходвани от 2006 г. до прекратяването на проекта сега 1,4 млрд. лв. и обща сметка за 3 млрд., то тогава излиза, че БСП са зачертали „едни“ 1,6 млрд. лв. Зачертали са ги при избора да се строят два нови блока.
 - **Нов консултант ли ще оценява проекта за 7-и блок?**
 - Това не е уточнено още. По-скоро ще се направи процедура за избор на нов консултант. Но е възможно и да бъде променен обхватът на договора на HSBC (консултанта по „Белене“).
 - **Водят ли се разговори с HSBC?**
 - Водени са, но нямаме решение от тяхна страна.
 - **Опозицията ви обвинява и в забавяне на проекта за удължаване на живота на 5-и и 6-и блок.**
 - По време на последния парламентарен контрол опозицията дори твърдеше, че шефът на ядрения регулатор Сергей Цочев е казал, че изоставаме с план-програмата. По време на контрола още получих съобщение от шефа на АЕЦ „Козлодуй“ Александър Николов, който лично е разговарял със Сергей Цочев по въпроса. Цочев му е обяснил, че думите му са били извадени от контекста и че според него няма закъснение. Така че дори да има някакво закъснение, то в никакъв случай не се застрашава удължаването на живота на двата хилядника.
 - **БЕХ одобри ли договора с консорциума EDF - „Росенергоатом“ за оценка на остатъчния ресурс на двата блока?**
 - Решението е взето и договорот ще бъде сключен в рамките на две седмици.
 - **Ясна ли е крайната цена на този договор?**
 - За това трябва да питате АЕЦ „Козлодуй“. Знаете, че там стойността беше значително по-висока от прогнозната стойност. БЕХ и аз като председател на борда тогава препоръчах да се прекрати процедурата заради участието само на един кандидат и заради постигнатата цена, която надвишава прогнозната стойност. В същото това решение ние оставихме на АЕЦ „Козлодуй“, при положение че неключването на договора и провеждането на нова процедура би застрашило необратимо процеса по удължаването на живота на двата реактора, да проведе съответните преговори и да подпишат договора по тяхно решение. Доколкото знам, АЕЦ „Козлодуй“ са водили допълнително преговори и са успели да намалят с малко цената. В крайна сметка бордът на централата е взел решение за подписване на договора.
 - **Сключи ли „Булгаргаз“ анексите за поевтиняването на руския газ средно с 11%?**
 - Те са изготвени още миналия понеделник и са изпратени на „Газпром“. Мисля, че все още не са подписани.
 - **След подписването им „Булгаргаз“ ще внесе ли в ДКЕВР искане за корекция на цената със задна дата?**
 - „Булгаргаз“ ще предостави тази допълнителна информация на регулатора и решение на регулатора е дали ще коригира цената. Хубавото е, че най-малкото, което ни гарантира постигнатата отстъпка от руска страна, е, че до края на годината „Булгаргаз“ няма да поиска пак 13% или 20% скок на цената.
 - **Въпросите за поевтиняването на газа се следват веднага от тези за „Южен поток“. Има ли заровено куче?**
 - Няма заровено куче. Този проект ни е приоритетен и ние ще печелим значителни средства от една тръба, която ще заровим и по която ще тече газ. „Южен поток“ ще увеличи нашата енергийна сигурност, защото с него разнообразяваме

маршрутите. Поетият ангажимент за ускоряването на проекта не съкращава кой знае колко сроковете. Той само формализира това, което сме решили да правим.

- Казахте, че НЕК не може да плаща задълженията си по проекта „Белене“. В тази връзка разсрочен ли е вече заемът от БНП „Париба“?

- Полагаме много големи усилия в тази посока. Знаете, че този заем е синдикиран. От синдиката са излезли две банки – белгийската Dexia и Mizuho. На тяхно място трябва да влязат нови банки или да се увеличи размерът на заема от оставащите в синдиката банки. Все още вървят тези преговори.

- Оптимист ли сте, че до падежа на 23 май банките в синдиката ще се разберат помежду си и ще разсрочат кредита?

- Надяваме се в рамките на една седмица този въпрос да бъде разрешен положително, защото 23 май приближава и трябва достатъчно рано да сме приключили с този въпрос. Има, разбира се, и други опции, като издаване на еврооблигации на вътрешния пазар от НЕК или БЕХ, но за това е необходимо повече време.

- Избран ли е вече консултантът за отделянето на ЕСО от електрическата компания?

- Тази процедура на БЕХ се забави наистина много. Оценката на офертите продължава много дълго. На новия изпълнителен директор на БЕХ Михаил Андонов съм казал, че процедурата трябва да приключи в рамките на една седмица. Надявам се с новото управление на холдинга всички изостанали задачи да бъдат наваксани.

- След „Горубсо - Мадан“ и ОЦК - Кърджали, има ли други концесии, които са като бомба със закъснител?

- Има малки концесии за строителни материали, които спират своята дейност, но в тях работят по няколко човека. Има няколко концесии за открит въгледобив, за които не са плащани концесионни задължения, и държавата води дела (срещу компании на Христо Ковачки – бел. ред.). Но проблеми като такива с „Горубсо - Мадан“ и с ОЦК - Кърджали, не се очакват.

- Споменахте, че чакаме навлизането на голям инвеститор у нас. Вече можете ли да кажете кой е той?

- Ще кажем след седмица-две.

- В кой сектор е поне?

- В сферата на високите технологии. Но в аванс мога да ви кажа за друга инвестиция. Във вторник ще бъде открита инвестиция за 160 млн. евро в завода на Италчименте. Тя води до опазване на околната среда, подобряване на качеството, ще пести 22-29 гигаватчаса енергия годишно. Ще създаде 1000 работни места за период от 25 месеца по време на строителството и допълнителни работни места след завършване на проекта. Всички подизпълнители по строителството ще бъдат български фирми.

В момента работим по 7-8 такива проекта, при всеки от тях става дума за по 1000 работни места.